

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างและหาคุณภาพของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การจักสานไม้ไผ่ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดदानคुरुราษฎร์อุทิศ อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร โดยที่ผู้วิจัยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 การสร้างหลักสูตรและหาคุณภาพหลักสูตร ตอนที่ 2 ศึกษาผลการทดลองใช้หลักสูตร โดยในแต่ละตอนผู้วิจัยมีรายละเอียดในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม ออกเป็นลำดับดังนี้ คือ

ผลการสร้างและหาคุณภาพหลักสูตร

ผลการสร้างหลักสูตร

ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน มีองค์ประกอบดังนี้ คือ 1. การวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดदानคुरुราษฎร์อุทิศ 2. การศึกษาสภาพปัจจุบัน 3. การศึกษาความต้องการเกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ของนักเรียนความคิดเห็น ข้อเสนอแนะการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง การจักสานไม้ไผ่ ของผู้บริหารโรงเรียนวัดदानคुरुราษฎร์อุทิศ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี และผู้ปกครอง 4. การศึกษาข้อมูลการจักสานไม้ไผ่จากปราชญ์ชาวบ้าน

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานต่างๆ จากการออกพื้นที่ไปศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนว่ามีการจัดทำหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนวัดदानคुरुราษฎร์อุทิศหรือไม่ ศึกษาความต้องการเกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ของนักเรียน ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง การจักสานไม้ไผ่ ของผู้บริหารโรงเรียนวัดदानคुरुราษฎร์อุทิศ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ผู้ปกครองและข้อมูลการจักสานไม้ไผ่จากปราชญ์ชาวบ้าน ซึ่งจะกล่าวสรุปผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานดังต่อไปนี้

ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานดังกล่าวข้างต้นมีรายละเอียดดังนี้ คือ

1. เมื่อศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดदानคुरुราษฎร์อุทิศได้ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง การจักสานไม้ไผ่ ที่ประกอบไปด้วย 1) แนวคิดและหลักการของ

หลักสูตร 2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) แบบวิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา 4) คำอธิบายรายวิชา 5) ผลการเรียนรู้ 6) โครงสร้างรายวิชาเพิ่มเติม 7) รายละเอียดเนื้อหาหน่วยการเรียนรู้ 8) เวลาเรียน 9) แนวทางการจัดการเรียนรู้ 10) สื่อและแหล่งเรียนรู้ 11) การวัดผลและประเมินผล 12) อัตราส่วนการวัดผลและประเมินผล

2. เมื่อศึกษาจากสภาพปัจจุบันที่ผ่านมาโรงเรียนวัดदानคुरुราชฐ์อุทิศ ยังไม่เคยมีการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมในการจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยทราบข้อเท็จจริงจากนายแผน สุนทรวิโรจน์ ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ ซึ่งเป็นครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดदानคुरुราชฐ์อุทิศ

3. เมื่อศึกษาความต้องการเกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ของนักเรียน ความคิดเห็นข้อเสนอแนะการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง การจักสานไม้ไผ่ ของผู้บริหารโรงเรียนวัดदानคुरुราชฐ์อุทิศ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี และผู้ปกครองผู้วิจัยดำเนินการโดยการสัมภาษณ์พูดคุยกับผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และผู้ปกครองนักเรียน โดยข้อมูลการสัมภาษณ์ ประกอบด้วย 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลการสัมภาษณ์ความต้องการต่างๆ เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง การจักสานไม้ไผ่ ผู้วิจัยได้ผลสรุปของข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 ท่าน ครูผู้สอน 1 ท่าน นักเรียน 3 คน และผู้ปกครอง 3 คน โดยภาพรวมปรากฏว่าทุกฝ่ายมีความสนใจและต้องการให้มีการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง การจักสานไม้ไผ่ เพื่อเป็นความรู้เสริมให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้เรียนรู้ และทั้งนี้ยังเป็นการปลูกฝังคุณค่าภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนด้วย ดังตาราง 6

ตาราง 6 สรุปข้อมูลการสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์	ประเด็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์
1. นายกนกศักดิ์ แสงสว่าง ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน	ต้องการและสนใจแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง การจักสานไม้ไผ่ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มาก เพราะโรงเรียนวัดदानคुरुราชฐ์อุทิศยังไม่เคยปรากฏหลักสูตรรายวิชาเพิ่มในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มาก่อน จึงต้องการและเห็นถึงความสำคัญในประโยชน์ของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง การจักสานไม้ไผ่ ยินดีเป็นอย่างยิ่งที่จะให้ผู้วิจัยมาพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง การจักสานไม้ไผ่ ให้กับโรงเรียนวัดदानคुरुราชฐ์อุทิศ

ตาราง 6 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์	ประเด็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์
<p>2. นายแผน สุคนทรวิโรจน์ ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ (ครูประจำชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5)</p>	<p>ยินดีเป็นอย่างยิ่งที่จะให้ผู้วิจัยมาพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง การจักสานไม้ไผ่ ให้กับโรงเรียนวัดदानคุณุราษฎร์อุทิศ และยินดีอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานวิจัยของผู้วิจัย พร้อมทั้งยินดีให้คำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับข้อมูลการวิจัยทุกด้านที่ผู้วิจัยต้องนำไปใช้ประกอบงานวิจัยเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมนี้ต่อไป</p>
<p>3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 3 คน</p>	<p>นักเรียนคนที่ 1 รายวิชาน่าสนใจและรู้สึกกระตือรือร้นกับรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง การจักสานไม้ไผ่ เพราะบอกว่ารู้จักการจักสานไม้ไผ่อยู่บ้าง และที่บ้านก็มีใช้ก็มีความรู้สึกต้องการและสนใจจะเรียนรู้วิธีการทำเครื่องใช้จักสานที่จะมีครูมาสอนเพิ่มเติมจากรายวิชาหลัก</p> <p>นักเรียนคนที่ 2 มีความรู้สึกต้องการและสนใจจะเรียนรู้การจักสานไม้ไผ่เพราะที่บ้านมีต้นไม้ไผ่อยู่มาก และต้องการรู้ว่าไม้ไผ่สามารถนำมาใช้ทำอะไรได้บ้างและต้องการเรียนรู้กับปราชญ์ชาวบ้าน นักเรียนให้เหตุผลว่าน่าจะสนุกกว่าเรียนในห้องเรียนแบบสภาพที่เป็นรายวิชาหลักในแต่ละวัน</p> <p>นักเรียนคนที่ 3 ให้ความสนใจ สงสัยและแปลกใจกับรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง การจักสานไม้ไผ่ เมื่อฟังการให้ข้อมูลเบื้องต้นจากผู้วิจัย นักเรียนแสดงออกถึงความดีใจและยินดีที่จะมีครูมาสอนเพิ่มเติมจากรายวิชาหลัก เพราะคุณตาคุณยายที่บ้านทำจักสานเป็นจะได้ให้คอยช่วยฝึกสอนที่บ้านอีกด้วย</p>

ตาราง 6 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์	ประเด็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์
<p>4. ผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 3 คน</p>	<p>ผู้ปกครองคนที่ 1 เห็นด้วยกับการที่จะมีการสอนรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง การจักสานไม้ไผ่ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพราะเป็นระดับชั้นที่สามารถเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม ภูมิปัญญา การจักสานไม้ไผ่ จะต้องมีผู้รู้ผู้สืบสานต่อไปในอนาคต และยินดีให้ความร่วมมือและสนับสนุนหากผู้วิจัยหรือทางโรงเรียนต้องการ</p> <p>ผู้ปกครองคนที่ 2 มีความต้องการและสนใจรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง การจักสานไม้ไผ่ เพราะในชุมชนเรามีต้นไม้ไผ่ขึ้นอยู่มากมายก็จะได้นำมาใช้เป็นประโยชน์กับการเรียนการสอนของนักเรียนเป็นประโยชน์อย่างยิ่งและยังได้ฝึกทักษะการจักสานให้ลูกหลานได้ลองทำด้วยตนเองลูกหลานก็จะได้เห็นประโยชน์ของวัฒนธรรมชาติที่มีอยู่ในชุมชนทำให้เกิดความรักและภูมิใจ ในสภาพแวดล้อมของตนเองได้</p> <p>ผู้ปกครองคนที่ 3 เห็นด้วยกับการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง การจักสานไม้ไผ่ เพราะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนในอนาคตได้เป็นอย่างดี ในการสอนให้นักเรียนได้รู้จักคิดนำวัสดุธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาทำให้เกิดประโยชน์และยังมีส่วนช่วยสืบสานอาชีพและได้อนุรักษ์ภูมิปัญญาการจักสานให้คงมีตลอดไป อีกนัย</p>

4. การศึกษาข้อมูลการจักสานไม้ไผ่จากปราชญ์ชาวบ้าน ผู้วิจัยลงพื้นที่เพื่อให้ทราบถึงความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการจักสานไม้ไผ่ ด้วยการเข้าไปทำความรู้จักและทำความคุ้นเคยกับปราชญ์ชาวบ้าน เพื่อสังเกตขั้นตอนกระบวนการทำเครื่องจักสานของปราชญ์ชาวบ้าน การใช้อุปกรณ์ในการทำงานจักสานไม้ไผ่ ศัพท์ช่างสาน การจักดอก การสาน การเข้าขอบและการมัดขอบ ลายการสานต่างๆ และการตกแต่งเพิ่มความสวยงามให้กับผลิตภัณฑ์ ข้อมูลด้านปราชญ์ชาวบ้าน ประกอบด้วย 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 2 เป็น

ข้อมูลเกี่ยวกับการจักสานไม้ไผ่ ซึ่งมีจำนวนปราชญ์ชาวบ้านที่มีความถนัดในด้านต่าง ๆ กันไป จำนวน 5 ท่าน มีรายละเอียด ดังนี้ คือ

1. นายแปรง แก้วกำพล อายุ 77 ปี ที่อยู่ปัจจุบันบ้านเลขที่ 11 หมู่ที่ 6 ตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร เริ่มจักสานไม้ไผ่เป็นเมื่อสมัยเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สามารถจักสานได้หลายชนิด เช่น ตะกร้า ตะแกรง พัด กระดัง เป็นต้น ปัจจุบันก็ยังคงจักสานเครื่องใช้ไม้ไผ่ไว้ใช้เองในครัวเรือนเพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายและเพื่อใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

2. นายสุชาติ วิชัยผิน อายุ 76 ปี ที่อยู่ปัจจุบันบ้านเลขที่ 40/1 หมู่ที่ 5 ตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร เริ่มจักสานไม้ไผ่เป็นตั้งแต่ช่วงที่อายุประมาณ 16 ปี โดยการเรียนรู้จากชาวลาวที่เป็นผู้สอนให้ด้วยการฝึกจำฝึกทำสมัยที่ไปทำงานรับจ้างแถบริมแม่น้ำโขง สามารถจักสานได้หลายชนิด เช่น ข้อง เปล กระจู กระจบุง กระจาด ตะกร้า ตะแกรง พัด กระดัง เป็นต้น ปัจจุบันยึดอาชีพจักสานไม้ไผ่เป็นอาชีพเสริมเพื่อทำในยามว่างจากการเปิดร้านขายของชำที่บ้าน มีลูกค้าจากที่อื่นมาสั่งจองสั่งทำมากมายรวมทั้งคนในชุมชนที่ต้องการใช้ผลิตภัณฑ์จักสานไม้ไผ่ด้วยฝีมือการจักดอกอันประณีตของคุณตาสุชาติ

3. นางซง แก้วกำพล อายุ 72 ปี ที่อยู่ปัจจุบันบ้านเลขที่ 11 หมู่ที่ 6 ตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร เริ่มจักสานไม้ไผ่เป็นเมื่อสมัยเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สามารถจักสานได้หลายชนิด เช่น ตะแกรง พัด กระดัง เป็นต้น ปัจจุบันก็ยังคงจักสานเครื่องใช้ไม้ไผ่ไว้ใช้เองในครัวเรือนเพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายและเพื่อใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

4. นายเสน่ห์ ดำมินเสก อายุ 62 ปี ที่อยู่ปัจจุบันบ้านเลขที่ 57 หมู่ที่ 4 ตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร เริ่มจักสานไม้ไผ่เป็นตั้งแต่ช่วงที่อายุประมาณ 20 ปี สามารถจักสานได้บ้าง เช่น ตะแกรง กระดัง เป็นต้น นายเสน่ห์มีความชำนาญในการใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ และมีความชำนาญในการเลือกตัดไม้ไผ่เป็นพิเศษ ปัจจุบันทำงานเป็นลูกจ้างชั่วคราวขององค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ขวาง และยังคงสานเครื่องใช้ไม้ไผ่ไว้ใช้เองในครัวเรือนเพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายและเพื่อใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

5. นายชม แก้วกำพล อายุ 54 ปี ที่อยู่ปัจจุบันบ้านเลขที่ 11 หมู่ที่ 6 ตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร นายชมมีความถนัดและชำนาญในการป็นต้นไม้ไผ่ การเลือกตัดไม้ไผ่ การเลื่อนทอนไม้ไผ่ ปัจจุบันทำงานรับจ้างเป็นลูกจ้างชั่วคราวของที่ทำการชลประทานบ้านดงเตราชู๊

ความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาการจักสานไม้ไผ่ ประกอบไปด้วย

1. การคัดเลือกไม้ไผ่

ไม้ไผ่ที่นำมาใช้จักสานเป็นไม้ไผ่สีสุก การเลือกไม้ไผ่นั้นต้องเลือกไม้ไผ่สดลำต้นมีสีเขียวที่มีอายุประมาณ 2 - 3 ปี เนื้อไม้ไผ่จะมีสีขาวเนื้อไม้มีความอ่อนพอดี ขนาด

ของปล้องยาวประมาณ 30 – 40 เซนติเมตรขึ้นไปและต้องไม่มีแมลงเจาะกินเนื้อไม้ ไม้ไผ่จะมีเส้นใยที่แน่นและเหนียวสร้างคุณภาพให้แก่งานจักสานได้ดี ไม้ไผ่ที่เลือกตัดจะต้องเป็นส่วนกลางลำต้นระหว่างปลายสุดและโคนลำต้นไม้ไผ่เมื่อตัดไม้ไผ่มาแล้วต้องนำไม้ไผ่วางไว้โดยใช้แท่นรองไม้ให้ไม้ไผ่สัมผัสกับพื้นโดยตรงเพราะอาจจะมีตัวมอด ปลวกมาเจาะกินเนื้อไม้และควรวางไว้ในที่ร่มมีอากาศถ่ายเทสะดวก

ข้อสังเกต คือ เมื่อตัดไม้ไผ่มาจากกอไม้ไผ่ที่กอใดแล้วเนื้อไม้มีคุณภาพดีก็ควรเลือกตัดและใช้จากแหล่งที่เดิมในครั้งต่อไป

หลังจากตัดไม้ไผ่มาได้เป็นลำยาวแล้วจึงใช้เลื่อยมาเลื่อยออกเป็นท่อนๆ ให้มีความยาวตามความต้องการใช้งาน โดยต้องคำนึงถึงขนาดของเครื่องใช้ที่จะทำด้วย เช่น ตะแกรงขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 60 เซนติเมตรต้องเลื่อยไม้ไผ่เป็นท่อนยาวประมาณ 65 เซนติเมตร เพื่อเหล็ปลายไว้เข้าขอบมัดขอบ ในขั้นตอนการผ่าไม้ไผ่ที่เป็นท่อนนั้นมีเทคนิคพิเศษ คือ ต้องตั้งท่อนไม้ไผ่ให้ส่วนโคนอยู่ด้านบนแล้วส่วนปลายอยู่ด้านล่างจากนั้นให้ใช้มีดโต้คม ๆ ผ่าจากส่วนโคนลงมาสู่ส่วนปลายเพราะจะทำให้ได้ไม้ไผ่เป็นซีกตรงเสมอกันไม่บิดแฉกได้ง่าย

2. การเตรียมเครื่องมือ

การเตรียมเครื่องมือเพื่อจะนำไปใช้งานต้องตรวจสอบความเรียบร้อยเพื่อความปลอดภัยในการใช้งานทุกครั้งเพราะเครื่องมือบางอย่างเป็นของมีคม เครื่องมือทุกชนิดต้องอยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานอย่างปลอดภัย เครื่องมือที่ใช้ในการจักสานไม้ไผ่ ประกอบด้วย ดังนี้ คือ

- 2.1 เลื่อยลันดา / เลื่อยโค้ง นำมาใช้เลื่อยไม้ไผ่แบ่งเป็นท่อนๆ
- 2.2 มีดโต้ นำมาใช้ผ่าไม้ไผ่ให้เป็นซีก
- 2.3 มีดจักดอก นำมาใช้จักดอกเป็นเส้นบางๆ
- 2.4 ถุงมือ นำมาใช้สวมมือป้องกันความคมของไม้ไผ่
- 2.5 ยางรองนิ้ว นำมาใช้สวมนิ้วป้องกันมีดบาด ป้องกันการเสียดสีจาก

เส้นดอก

- 2.6 ไม้ตันเส้นดอก นำมาใช้กระแทกตันเส้นดอกให้แน่นติดกัน
- 2.7 คีมลือค นำมาใช้หนีบขอบให้แน่นสะดวกต่อการมัดขอบ
- 2.8 เหล็กเจาะ นำมาใช้เจาะระหว่างช่องเส้นดอกเพื่อนำร่องก่อนใช้

เส้นหวายร้อยมัดขอบ

- 2.9 คีมปากจิ้งจก นำมาใช้ดึงเส้นหวายจากแผ่นรีด
- 2.10 แผ่นรีดเส้นหวาย นำมาใช้เป็นแบบรีดเส้นหวายให้ได้ขนาดเพื่อ

นำไปใช้มัดขอบ

การใช้เครื่องมือและการเก็บรักษา

1. รู้จักและเลือกใช้เครื่องมือได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับการใช้งาน
2. รู้วิธีการใช้เครื่องมือและใช้อย่างถูกต้องใช้อย่างระมัดระวังไม่ประมาท
3. ไม่ควรใช้เครื่องมือเล่นหยอกล้อกับเพื่อนเพราะอาจเกิดอุบัติเหตุและ

เกิดอันตรายได้

4. ก่อนใช้เครื่องมือใดๆก็ตาม ต้องตรวจสอบสภาพของเครื่องมือให้พร้อมที่จะใช้งานถ้าเครื่องมือชำรุดต้องซ่อมให้เรียบร้อยก่อนนำไปใช้

5. หลังใช้เครื่องมือเสร็จแล้ว ควรตรวจสอบว่าเครื่องมือชำรุดหรือไม่ ถ้าชำรุดให้ซ่อมแซมแล้วจึงทำความสะอาด จัดเก็บเข้าที่ให้เรียบร้อยมิดชิด เพื่อสะดวกและปลอดภัยต่อการหยิบใช้งาน

6. ทำความสะอาดเครื่องมือทุกครั้งหลังจากเลิกใช้งานเสร็จแล้วก่อนนำไปเก็บ

7. เครื่องมือที่เป็นโลหะ ต้องทำความสะอาดแล้วทาด้วยน้ำมันเพื่อป้องกันการเป็นสนิมตรงบริเวณที่เป็นโลหะ

8. ถ้าเครื่องมือชิ้นใดชำรุดต้องซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพดี ถ้าใช้ไม่ได้ ควรแยกเก็บต่างหาก

9. ไม่ควรทิ้งเครื่องมือตกแตกตาดกฝน เพราะจะทำให้เป็นสนิมได้ง่าย และจะทำให้ผู้กร่อนเร็วขึ้น

10. มีดโต้ มีดจักดอก เมื่อใช้ไปนาน ๆ ความคมจะลดลงทำให้ประสิทธิภาพในการทำงานลดลงจึงควรลับให้คมอยู่เสมอ

11. ควรเก็บเครื่องมือทุกครั้งให้เป็นระเบียบหลังเลิกใช้งาน เช่น มีดโต้ มีดจักดอก ควรหันด้านคมเข้าข้างในหรือทำปlovakสวมเก็บตัวมีดเพื่อป้องกันอันตราย ความปลอดภัยในการทำจักสานไม้ไผ่

แนวทางในการปฏิบัติงานจักสานไม้ไผ่เพื่อความปลอดภัยควรปฏิบัติ ดังนี้

1. การเลือกตัดไม้ไผ่ควรระมัดระวังทั้งการใช้มีด การใช้เลื่อยและระวังอันตรายจากหนามไม้ไผ่ ควรแต่งกายให้รัดกุมด้วยเสื้อแขนยาวกางเกงขายาวและสวมรองเท้าบูททุกครั้งที่จะเข้าไปเลือกตัดไม้ไผ่ที่กอไผ่เพื่อป้องกันการเหยียบหนามไม้ไผ่

2. การหยิบเครื่องมือแต่ละประเภทมาใช้งานต้องระมัดระวังการเกิดอันตรายจากคมมีดหรือคมฟันเลื่อย

3. การผ่าไม้ไผ่ ควรสวมถุงมือเพื่อป้องกันคมของไม้ไผ่บาดมือ หรือ การเหลาเส้นดอกควรใช้ยางรองนิ้วเพื่อป้องกันมีดบาดและป้องกันการเสียดสีจากเส้นดอก

4. การใช้ไม้ดันเส้นดอก ควรระมัดระวังไม้สั่นไถลกระแทกนิ้วหรือมือ

5. คีมลีด ควรตรวจสอบสภาพก่อนการใช้ว่าสามารถใช้ได้ปกติหรือไม่ เมื่อใช้หนีบขบไม้แล้วจะได้ไม่เกิดการติดตัวกลับของตัวด้ามปริง

6. การรีดเส้นหวายจากแผ่นรีด ควรใช้คีมปากจิ้งจกดึงหวายจากอีกด้านหนึ่งเพื่อป้องกันการถูกบาดจากคมแผ่นรีดและเส้นหวาย

3. การจักดอก

การจักดอกจะต้องมีความละเอียดและประณีตตั้งแต่การเริ่มเตรียมไม้ไผ่มาผ่าและเหลาเป็นเส้นดอกเส้นดอกจะต้องมีความพอดี มีความแข็งและอ่อนนุ่มตามลักษณะของเครื่องใช้ที่จะจักสาน ภูมิปัญญาการจักดอกมีลำดับขั้นตอนเริ่มจากนำไม้ไผ่ที่ตัดมาแล้วมาจักเป็นเส้นดอก ดังนี้

3.1 การจักดอกป็น

เป็นการผ่าไม้ไผ่ออกเป็นชั้นตามขนาดที่ต้องการ จักดอกโดยเอามือผ่าไม้ไผ่ขนาดกำมือให้เป็นเส้นบางใช้มีดจักดอกเอาส่วนในออก (ซี่ดอก) แล้วจักในส่วนที่เหลือออกเป็นเส้นบางๆ แล้วเหลาให้เรียบเนียน

3.2 การจักดอกตะแคง

การจักดอกตะแคงเป็นการจักดอกโดยเอามือผ่าไม้ไผ่ทางขวางกับผิวของไม้ไผ่ให้เป็นเส้นบางขนาดของเส้นดอกเล็กกว่าดอกป็น แล้วเหลาให้เรียบเนียน

4. การสานขึ้นรูปทรง การเข้าขอบและการมัดขอบ

การสานขึ้นรูปจะใช้ดอกตัวยืน หรือเรียกว่า “ ดอกตั้ง ” การสานดอกในแนวนอน เรียกว่า “ ดอกสาน ” การจักสานจะใช้ทั้งดอกยืนและดอกสานขัดกันไปมาจนเป็นรูปทรงผลิตภัณฑ์ที่ต้องการ การสานจะเริ่มจากการสานฐานด้านล่างด้วยเส้นดอกสองชนิด คือ ดอกยืน (ดอก-ตั้ง) ซึ่งจะมีลักษณะคอดตรงกลางต่างจากดอกทั่วๆ ไป และดอกนอน (ดอกสาน) มีขนาดกว้างเท่ากันทั้งเส้นตามปกติ เส้นดอกยืนมีลักษณะพิเศษโดยต้องเหลาเส้นดอกให้คอดเล็กตรงกลางเส้น เนื่องจากเมื่อสานสำเร็จจะได้รูปทรงที่มีลักษณะส่วนฐานเล็กและค่อยๆ บานขึ้นบริเวณปาก เช่น การสานตะข้อง ตะกร้า กระจาด เป็นต้น การเริ่มขั้นตอนการสานผู้สานต้องรู้ว่าควรใช้ลายสานแบบใดสำหรับเครื่องใช้จักสานแต่ละชนิด เช่น กระบุงต้องใช้ลายสามกระดิ่งต้องใช้ลายขอ ชะลอมใช้ลายเฉลว หากมีความชำนาญในการจักสานจะสานได้อย่างรวดเร็วและคล่องแคล่วเป็นระเบียบชิ้นงานมีความประณีตและสวยงาม

การทำขอบจะใช้ไม้ไผ่ที่ผ่าและตัดให้ยาวตามขนาดความต้องการของแต่ละชิ้นงาน เช่น ขอบตะแคง จะมีความกว้างประมาณ 2-4 เซนติเมตร หนาประมาณ 5-7 มิลลิเมตรตามขนาดของชิ้นงาน จากนั้นใช้มีดเหลาจนเกิดความเรียบเนียนแล้วนำมาม้วนขดให้แน่น โดยใช้ดอกเส้นบางๆ เล็กๆ มัดเพื่อตัดขอบที่ม้วนขดไว้ให้แน่น นำไปตากแดดทิ้งไว้ประมาณ 1 สัปดาห์ เทคนิคการทำขอบให้โค้งสวยงามสะดวกต่อการนำไปใช้เข้าขอบมัดขอบ

ผู้สานจะต้องนำขอบที่เตรียมไว้มาม้วนขดให้แน่นที่สุดเพื่อให้ขอบโค้ง และอ่อนตัวตามแบบรูปทรงของชิ้นงาน เมื่อนำไปใช้เข้าขอบและมัดขอบ จะสามารถขยับความกว้างของขอบให้ได้ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางตามความต้องการได้ การมัดขอบจะมัดด้วยเส้นหวายหรือเชือกในลอน เส้นเล็กมัดขอบให้แน่นเพื่อยึดปลายเส้นดอกกับขอบของชิ้นงาน

ข้อสังเกตในการเตรียมหวาย คือ ต้องเลือกใช้หวายที่มีความแก่จัดมี ก้านใบสีเหลืองเข้มจึงจะมีความเหนียว ไม่นิยมใช้หวายเขียวสดเพราะจะเปราะแตกไม่สามารถนำมาใช้งานได้

เทคนิคการผ่าหวาย คือ ต้องใช้มีดผ่าจากส่วนปลายไปหาส่วนโคน เพื่อแบ่งให้ได้เส้นหวายที่เป็นซีกตรงเสมอกัน ไม่บิดเบี้ยว และเมื่อจะนำไปใช้งานให้นำเส้นหวายที่ขดไว้ไปตัดหน้าเตี๊อดและใส่เกลือลงในน้ำเล็กน้อยเพื่อให้เส้นหวายเกิดความเหนียว พอให้เส้นหวายมีสีออกเหลืองจึงนำขึ้นมาวางทิ้งให้เย็นจึงนำใช้งานได้

ข้อมูลเพิ่มเติม

ภูมิปัญญาการจักสานไม้ไผ่ของตำบลไผ่ขวาง เกี่ยวกับการเตรียมเส้นดอกที่นำมาใช้เพื่อเพิ่มความแน่นหนา ความแข็งแรงคงทนของชิ้นงาน คือ ดอกไพร ดอกไพรจะมีลักษณะเป็นเส้นเล็กๆ มีความยาวมากกว่าดอกชนิดทั่วไป มีความยาวประมาณ 180 - 240 เซนติเมตร หรือใช้ขนาดลำปล้องตั้งแต่ 6 ปล้องขึ้นไป ใช้มีดผ่าไม้ไผ่ จักดอกเป็นเส้นเล็กแล้วเหลาให้เรียบเนียนเป็นเส้นเล็กๆ ลักษณะมีทั้งมันแบนและมนกลม ดอกไพรจะสานในลักษณะไขว้กันตั้งแต่ 2 - 5 เส้น โดยต้องสานพร้อมๆ กันไปทุกเส้นจนเสร็จชิ้นงาน

ภูมิปัญญาประเภทของดอกไพร ประกอบด้วย

1. ดอกไพรทาว ใช้เส้นดอก 3 เส้นสานพร้อมกัน
2. ดอกไพรห้า ใช้เส้นดอก 5 เส้นสานพร้อมกัน
3. ดอกไพรบิด ใช้เส้นดอกมนกลม 2 เส้น ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 1 มิลลิเมตร (หรือขนาดเท่ากันไม้ขีดไฟ) ไขว้กัน 2 เส้นสานพร้อมกัน
4. ดอกไพรกลม ใช้เส้นดอกมนกลม 2 เส้น ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 2 - 3 มิลลิเมตร ไขว้กัน ประกอบการสาน

5. การเพิ่มความสวยงามและความคงทนของผลิตภัณฑ์ การตกแต่งเพิ่มความสวยงามและความคงทนของผลิตภัณฑ์จะทำในขั้นตอนสุดท้ายภายหลังจากการจักสานเป็นรูปทรงผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปแล้วด้วยการใช้น้ำมันวานิชมาทาเคลือบเงาผิวของผลิตภัณฑ์ให้ดูสวยงามยิ่งขึ้น การทาน้ำมันวานิชจะเพิ่มความคงทนของผลิตภัณฑ์ สามารถป้องกันมอดแมลง เเจาะกินเนื้อไม้ เมื่อทาวานิชแล้วก็สามารถเก็บผลิตภัณฑ์ไว้ใช้ประโยชน์ได้อีกยาวนาน ควรดูแลรักษาผลิตภัณฑ์ไม่ให้ตากแดด ตากฝน เพราะจะทำให้เครื่องใช้สกปรกเสื่อมสภาพได้ง่าย

การสานชะลอม

ชะลอมเป็นเครื่องใช้ที่มีความโปร่ง ใช้บรรจุสิ่งของที่มีขนาดไม่ใหญ่หรือหนักจนเกินไป ซึ่งมีการจักสานเป็นกระบวนการที่จะต้องดำเนินการตามขั้นตอนอย่างต่อเนื่องกัน มีขั้นตอนดังต่อไปนี้ คือ

1. การเลือกไม้ไผ่และการเตรียมเครื่องมือ
2. การจักดอก
3. การสานขึ้นรูปทรง

การสานขึ้นรูปชะลอมจะไม่ต้องใช้เครื่องมือช่วย เพราะเป็นการสานที่ไม่ใช้การเข้าขอบและมัดขอบ ชะลอมเป็นภาชนะสานโปร่งด้วยสายเฉลวกันเป็นรูป 6 เหลี่ยม ตัวกลมที่ปากจะเหลือดอกไว้สำหรับมัดปิดของที่อยู่ภายในและใช้เป็นก้นให้ไปด้วย ชะลอมจะมีความสูงโดยประมาณ 25 – 30 ซม. โดยอาจจะใช้เส้นดอกอย่างน้อยประมาณ 5 - 30 เส้นขึ้นไป เมื่อได้เส้นดอกที่เตรียมไว้แล้วจะสามารถนำมาสานเป็นชะลอมได้เลย ตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนการสานชะลอม

1. นำเส้นดอกที่เตรียมไว้มาสานโดยใช้เส้นดอก 2 เส้น วางขวางไขว้กันเป็นกากบาท X
 2. นำเส้นดอกจำนวนอีก 2 เส้น มาสานขัดกันด้านบนและด้านล่าง
 3. ใช้เส้นดอกมาสานขัดกันให้เป็น 3 ทาง ให้เป็นด้านละ 4 เส้น จะมีเส้นดอก รวมทั้งหมด 12 เส้น เส้นดอกทุกเส้นจะสานขัดกันแบบธรรมดา เรียกว่า ยก 1 ชม 1
 4. การสานขึ้นรูปชะลอมให้เลือกจับมุมใดมุมหนึ่ง แล้วนำเส้นดอกมาสานขวางให้รอบเป็นวงกลมปลายเส้นดอกที่เหลือให้ซ้อนกับจุดที่เริ่มการสานจนหมดความยาวขอ เส้นดอก
 5. ใช้เส้นดอกสานในลักษณะแบบนี้อีก 2 เส้น ให้รอบ
 6. จับปลายของเส้นดอกรวบเข้าหากันแล้วมัดก็จะได้ชะลอมเสร็จสมบูรณ์
- ตกแต่งเพิ่มความสวยงามและความคงทนของผลิตภัณฑ์ จะทำในขั้นตอนสุดท้ายหลังจากการจักสานเป็นรูปทรงผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปแล้ว จึงใช้น้ำมันวานิชทาเคลือบเงาผิวของผลิตภัณฑ์ ให้ดูสวยงามยิ่งขึ้น ทาประมาณ 2 รอบทิ้งให้ไว้แห้งเพื่อเพิ่มความคงทนของผลิตภัณฑ์ป้องกันมอด แมลง เจาะกินเนื้อไม้ เมื่อทาวานิชแล้วก็สามารถเก็บผลิตภัณฑ์ไว้ใช้ประโยชน์ได้อีกยาวนาน

การสานตะแกรง

ตะแกรงเป็นเครื่องใช้ที่มีการขึ้นขอบเป็นเครื่องใช้มีลักษณะโปร่ง ใช้เพื่อตากหรือผึ่งของที่ไม่หนักจนเกินไป จะต้องดำเนินการตามขั้นตอนอย่างต่อเนื่องกันมีขั้นตอนดังต่อไปนี้ คือ

1. การเลือกไม้ไผ่และการเตรียมเครื่องมือ

2. การจักดอก

3. การสานขึ้นรูปทรง การขึ้นรูปสานตะแกรงไม่ต้องใช้เครื่องมือช่วย

เริ่มการสานโดยนำเส้นดอกที่เหลาเรียบเนียนแล้วมาวางเรียงกัน 4 เส้น แล้วนำเส้นดอกอีกเส้นมาสานขัดกันเส้นเว้นเส้น หรือเรียกว่าการสานแบบยกหนึ่งข่มหนึ่งลงมือสานต่อไปเรื่อยๆ จนได้ความกว้างของตะแกรงที่ต้องการ

4. การเข้าขอบและการมัดขอบ การเข้าขอบและมัดขอบทำเพื่อให้ตะแกรงมีความแข็งแรงมากยิ่งขึ้นสะดวกในการจับยก

ขั้นตอนการเข้าขอบและการมัดขอบ เมื่อได้ขนาดของการสานเส้นดอกเป็นตะแกรงเรียบร้อยแล้วจะนำขอบที่เตรียมไว้ตามขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางของตะแกรง ซึ่งอาจมีความกว้างประมาณ 2-4 เซนติเมตร หนาประมาณ 5-7 มิลลิเมตร มาวางใกล้ปลายเส้นดอกตะแกรงโดยให้เหลื่อมปลายไว้เข้าขอบเพื่อเตรียมมัดขอบกับตะแกรง จากนั้นทำการยึดขอบให้แน่นด้วยการใช้คีมล็อคแล้วนำหวายที่เตรียมไว้มามัดยึดขอบให้แน่นโดยการใช้เหล็กเจาะนำก่อนจะสอดเส้นหวายมัดกับขอบ แล้วนำดอกไผ่กลมมาไขว้กันปิดร่องขอบตะแกรง

5. ตกแต่งเพิ่มความสวยงามและความคงทนของผลิตภัณฑ์

ขั้นตอนนี้จะทำในขั้นตอนสุดท้ายหลังจากการจักสานเป็นรูปทรงผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปแล้วจึงใช้น้ำมันวานิชทาเคลือบเงาผิวของผลิตภัณฑ์ให้ดูสวยงามยิ่งขึ้น ทาประมาณ 2 รอบทิ้งให้ไว้แห้งเพื่อเพิ่มความคงทนของผลิตภัณฑ์ป้องกันมอด แมลง เจาะกินเนื้อไม้

พื้นฐานการประกอบอาชีพ

วิธีการคำนวณราคาค่าต้นทุน

ราคาค่าต้นทุน = ค่าแรง + ค่าวัสดุ + ค่าเสื่อมราคาเครื่องมือ + (ค่าใช้จ่ายอื่นๆ)

การกำหนดราคาขาย ผู้ขายต้องคิดราคาค่าต้นทุนทั้งหมดบวกด้วยกำไรที่ต้องการก็จะเป็นราคาขาย การกำหนดราคาขายบางครั้งต้องมีกลยุทธ์มีฉะนั้นอาจจะขายของไม่ได้ การกำหนดราคาขายจึงควรคำนึงถึงสถานการณ์และสภาพความต้องการของตลาด ถ้าผู้บริโภคมีกำลังซื้อสูงมีความต้องการมากก็สามารถกำหนดราคาขายให้สูงเพื่อจะได้มีกำไรมาก ดังสูตรการกำหนดราคาขายต่อไปนี้

วิธีการคำนวณราคาขายต่อหนึ่งชิ้นงาน

ราคาค่าต้นทุนทั้งหมด + กำไรที่ต้องการ = ราคาขาย

การจัดจำหน่าย

การจัดจำหน่ายสินค้า เป็นภาระกิจหนึ่งที่ผู้ขายจะต้องมีความรู้ความเข้าใจ ซึ่งจะส่งผลให้การจำหน่ายสินค้านั้นสำเร็จได้ผลดี การจัดจำหน่ายสินค้าผู้ขายจะต้องเลือกปฏิบัติในสิ่งต่อไปนี้

1. การกำหนดวิธีขาย ใช้วิธีเร่ขาย แผงลอย เปิดร้านค้า หรือตั้งขายที่ครัวเรือน ซึ่งควรเลือกให้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น
2. การหาตลาด การหาตลาดเพื่อจัดจำหน่าย สามารถจัดหาได้จากแหล่งต่อไปนี้
3. การเลือกทำเลจำหน่าย ควรเลือกสถานที่ที่มีผู้คนสัญจรไปมามากเพียงพอ หรือเป็นแหล่งที่สะดวกต่อการไปมาของผู้ซื้อ
4. การโฆษณาในสภาพของนักเรียน อาจใช้วิธีการโฆษณา

วิธีปฏิบัติในการจัดจำหน่าย

การปฏิบัติในการจำหน่ายสินค้า ผู้จำหน่ายควรปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

1. สำรวจความต้องการของตลาด โดยวิธีการสอบถามด้วยตนเอง
2. สรุปความต้องการชิ้นงาน
3. ลงมือปฏิบัติชิ้นงาน
4. ส่งมอบงานให้กับผู้ซื้อ
5. บันทึกการขายรับ รายจ่าย เพื่อสรุปและปรับปรุงผลการปฏิบัติงาน

คุณธรรมจริยธรรมของผู้จัดจำหน่ายหรือผู้ให้บริการ

ผู้ประกอบการธุรกิจต่างๆ ควรมีคุณธรรมจริยธรรมที่ดีงามเพราะจะช่วยให้ผู้ซื้อต้องการจะซื้ออีกในครั้งต่อไปซึ่งจะเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ธุรกิจประสบความสำเร็จ

คุณสมบัติของผู้จัดจำหน่าย ควรมีลักษณะ ดังนี้

1. แต่งกายสะอาดเรียบร้อย
2. หน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส พูดจาไพเราะแสดงกริยามารยาทด้วยอัธยาศัยที่ดีงาม
3. มีความซื่อสัตย์ สุจริต ไม่หลอกลวงผู้ซื้อ ไม่ค้ากำไรเกินควรไม่ปิดบังซ่อนของเสียไว้ ไม่ทอนเงินผิด ไม่คิดราคาขายเกินควร ไม่ผิดนัดหมาย
4. มีความขยัน ไม่แสดงความเกียจคร้านให้ผู้อื่นเห็น
5. ไม่พูดมากจนเกินไป

ผลการร่างหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร

ร่างหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การจักสานไม้ไผ่ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ประกอบไปด้วย 3 ส่วน ดังนี้ คือ

1. หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การจักสานไม้ไผ่
2. คู่มือการใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม
3. แผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมี ส่วนประกอบที่สำคัญดังนี้

หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การจักสานไม้ไผ่ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีองค์ประกอบ ดังนี้ 1)แนวคิด และหลักการของหลักสูตร 2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) แบบวิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา 4) คำอธิบายรายวิชา ผลการเรียนรู้ 5) โครงสร้างรายวิชาเพิ่มเติม 6) รายละเอียดเนื้อหา 7) เวลาเรียน 8) แนวทางการจัดการเรียนรู้ 9) สื่อและแหล่งเรียนรู้ 10) การวัดผลและประเมินผล 11) อัตราส่วนการวัดผลและประเมินผล (รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก ข)

คู่มือการใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม มีองค์ประกอบ ดังนี้ ตอนที่ 1 สภาพปัญหาและความจำเป็น ประกอบด้วย 1) แนวคิดและหลักการของหลักสูตร 2) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 3) สาระและมาตรฐานการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ตอนที่ 2 จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ประกอบด้วย 1) สาระการเรียนรู้และตัวชี้วัดชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่องการจักสานไม้ไผ่ 3) ผลการเรียนรู้ของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม ตอนที่ 3 สาระการเรียนรู้ ตอนที่ 4 ประสิทธิภาพการเรียนรู้ ตอนที่ 5 สื่อและแหล่งเรียนรู้ ตอนที่ 6 การวัดผลและประเมินผล แนวทางการนำหลักสูตรไปใช้ การดำเนินกิจกรรมการสอน การจัดห้องเรียนหรือแหล่งเรียนรู้ ประโยชน์ของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม (รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก ข)

แผนการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้มี 20 แผน จำนวน 20 ชั่วโมงรายละเอียดแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย ดังนี้ คือ กำหนดการสอน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับการจักสานไม้ไผ่ จำนวน 7 แผน คือ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ของดีบ้านฉัน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องของดีบ้านฉัน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง ของดีบ้านฉัน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง ของดีบ้านฉัน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง ของดีบ้านฉัน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง ของดีบ้านฉัน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง ของดีบ้านฉัน ภาคผนวก หลังแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ถึง 7

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การสานชะลอมและการสานตะแกรง จำนวน 10 แผน คือ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง การสานชะลอม แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 เรื่อง การสานชะลอม แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 เรื่อง การสานชะลอม แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11 เรื่อง การสานชะลอม ภาคผนวก หลังแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 ถึง 11 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12 เรื่อง การสานตะแกรง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 13 เรื่อง การสานตะแกรง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 14 เรื่อง การสานตะแกรง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 15 เรื่อง การสานตะแกรง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 16 เรื่อง การสานตะแกรง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 17 เรื่อง การสานตะแกรง ภาคผนวก หลังแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12 ถึง 17

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พื้นฐานการประกอบอาชีพ จำนวน 3 แผน คือ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 18 เรื่อง พื้นฐานอาชีพ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 19 เรื่อง ผลงานของ

ฉันทน์ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 20 เรื่อง ทดสอบหลังเรียน ภาคผนวก หลังแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 18 ถึง 20 (รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก ข)

ผลการหาคุณภาพของหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร

ผู้วิจัยนำเสนอผลการประเมินคุณภาพของหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร

โดยผู้เชี่ยวชาญ มีรายละเอียด ดังนี้ คือ

ตาราง 7 ผลการประเมินคุณภาพของหลักสูตร

ข้อที่	รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	คุณภาพ
1	แนวคิดและหลักการของหลักสูตรมีความถูกต้องเพียงใด	5	0.00	ดีมาก
2	แนวคิดและหลักการของหลักสูตรมีความเหมาะสมกับผู้เรียนเพียงใด	4.67	0.47	ดีมาก
3	แนวคิดและหลักการของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับการอนุรักษ์ภูมิปัญญาเพียงใด	5	0.00	ดีมาก
4	แนวคิดและหลักการของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 เพียงใด	5	0.00	ดีมาก
5	จุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความถูกต้องชัดเจนเพียงใด	4.67	0.47	ดีมาก
6	จุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความเหมาะสมกับผู้เรียนเพียงใด	4.67	0.47	ดีมาก
7	จุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับแนวคิดของหลักสูตรเพียงใด	5	0.00	ดีมาก
8	จุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความเหมาะสมกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 เพียงใด	4.67	0.47	ดีมาก
9	ผลการเรียนรู้มีความถูกต้องชัดเจนเพียงใด	4.33	0.47	ดี
10	ผลการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับผู้เรียนเพียงใด	4	0.00	ดี
11	ผลการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเพียงใด	4.67	0.47	ดีมาก
12	คำอธิบายรายวิชามีความถูกต้องชัดเจนเพียงใด	4	0.82	ดี

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อที่	รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	คุณภาพ
13	คำอธิบายรายวิชามีความเหมาะสมกับเวลาเรียน เพียงใด	4.33	0.47	ดี
14	คำอธิบายรายวิชามีความเหมาะสมกับผู้เรียนเพียงใด	4.33	0.47	ดี
15	คำอธิบายรายวิชามีความสอดคล้องกับแนวคิดของ หลักสูตรเพียงใด	4.33	0.47	ดี
16	คำอธิบายรายวิชามีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของ หลักสูตรเพียงใด	4.67	0.47	ดีมาก
17	คำอธิบายรายวิชามีความสอดคล้องกับโครงสร้างของ หลักสูตรเพียงใด	4.33	0.47	ดี
18	คำอธิบายรายวิชามีความสอดคล้องกับหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 เพียงใด	4.33	0.47	ดี
19	โครงสร้างของหลักสูตรมีความถูกต้องชัดเจนเพียงใด	4	0.00	ดี
20	โครงสร้างของหลักสูตรมีความเหมาะสมกับเวลาเรียน เพียงใด	4	0.00	ดี
21	โครงสร้างของหลักสูตรมีความเหมาะสมกับผู้เรียน เพียงใด	4.67	0.47	ดีมาก
22	โครงสร้างของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย ของหลักสูตรเพียงใด	4.67	0.47	ดีมาก
23	เนื้อหา มีความถูกต้องชัดเจนเพียงใด	4.67	0.47	ดีมาก
24	เนื้อหา มีความเหมาะสมกับเวลาเรียนเพียงใด	4.33	0.47	ดี
25	เนื้อหา มีความเหมาะสมกับผู้เรียนเพียงใด	4.67	0.47	ดีมาก
26	เนื้อหา มีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพียงใด	4.67	0.47	ดีมาก
27	สาระการเรียนรู้มีความถูกต้องชัดเจนเพียงใด	4.67	0.47	ดีมาก
28	สาระการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับผู้เรียนเพียงใด	4.67	0.47	ดีมาก
29	สาระการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชา เพียงใด	4.67	0.47	ดีมาก
30	แนวทางการจัดการเรียนรู้มีความถูกต้องชัดเจนเพียงใด	4.33	0.47	ดี

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อที่	รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	คุณภาพ
31	แนวทางการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับผู้เรียนเพียงใด	4.33	0.47	ดี
32	แนวทางการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเพียงใด	3.67	0.47	ดี
33	แนวทางการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับเนื้อหาสาระเพียงใด	3.67	0.47	ดี
34	สื่อและแหล่งเรียนรู้มีความถูกต้องชัดเจนเพียงใด	4.67	0.47	ดีมาก
35	สื่อและแหล่งเรียนรู้มีความเหมาะสมกับผู้เรียนเพียงใด	4.67	0.47	ดีมาก
36	สื่อและแหล่งเรียนรู้มีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเพียงใด	4.33	0.47	ดี
37	สื่อและแหล่งเรียนรู้มีความเหมาะสมกับเนื้อหาสาระเพียงใด	4.67	0.47	ดีมาก
38	การวัดผลและประเมินผลมีความถูกต้องชัดเจนเพียงใด	3.67	0.47	ดี
39	การวัดผลและประเมินผลมีความเหมาะสมกับผู้เรียนเพียงใด	3.67	0.47	ดี
40	การวัดผลและประเมินผลมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเพียงใด	4.33	0.47	ดี
คุณภาพหลักสูตรโดยรวม		4.52	0.55	ดีมาก

จากตารางที่ 7 พบว่า คุณภาพโดยรวมของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การจักสานไม้ไผ่ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดदानุราษฎร์อุทิศ มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{x} = 4.52$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก คือ ($\bar{x} = 4.51 - 5.00$) และมีคุณภาพอยู่ในระดับดี คือ ($\bar{x} = 4.00 - 4.50$)

ตาราง 8 ผลการประเมินคุณภาพคู่มือการใช้หลักสูตร

ข้อที่	รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	คุณภาพ
1	คู่มือการใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมมีส่วนประกอบครบถ้วนเพียงใด	4.67	0.47	ดีมาก
2	คำชี้แจงของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมถูกต้องครบถ้วนเพียงใด	4.33	0.47	ดี
3	คำชี้แจงของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมสามารถนำไปใช้ได้เพียงใด	4	0	ดี
4	สาระในคู่มือการใช้หลักสูตรเพิ่มเติมถูกต้องครบถ้วนเพียงใด	4	0	ดี
5	การนำเสนอสาระในคู่มือการใช้หลักสูตรเพิ่มเติมเป็นระบบเพียงใด	4	0	ดี
6	สาระในคู่มือการใช้หลักสูตรเพิ่มเติมมีเนื้อหาเข้าใจง่ายเพียงใด	4	0	ดี
7	ข้อมูลในคู่มือการใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมมีความชัดเจนเพียงใด	4.33	0.47	ดี
8	ข้อมูลที่ได้จากคู่มือการใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมสามารถนำไปใช้ได้เพียงใด	4.33	0.47	ดี
9	ส่วนประกอบของคู่มือการใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมนำไปสู่การบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง การจักสานไม้ไผ่ เพียงใด	4	0.00	ดี
10	คู่มือการใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอนเพียงใด	4.33	0.47	ดี
คุณภาพคู่มือหลักสูตรโดยรวม		4.24	0.43	ดี

จากตารางที่ 8 พบว่า คุณภาพโดยรวมของคู่มือการใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การจักสานไม้ไผ่ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดदानคุรุราษฎร์อุทิศ มีคุณภาพอยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 4.24$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า คู่มือการใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมมีส่วนประกอบครบถ้วน มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก คือ ($\bar{x} = 4.51 - 5.00$) ส่วนในรายการอื่นๆ มีคุณภาพอยู่ในระดับดี คือ ($\bar{x} = 4.00 - 4.50$)

ตาราง 9 ผลการประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้

ข้อที่	รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	คุณภาพ
1	แผนมีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วนและสัมพันธ์กัน	4	0.00	ดี
2	เนื้อหา/สาระการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์	4.33	0.47	ดี
3	กิจกรรมสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์	4	0.00	ดี
4	กิจกรรมหลากหลายเหมาะสมและสอดคล้องกับ ความสามารถผู้เรียน	4	0.00	ดี
5	กิจกรรมเน้นทักษะกระบวนการคิด การลงมือปฏิบัติ และสร้างความรู้ด้วยตนเอง	4.33	0.47	ดี
6	กิจกรรมมีความยากง่ายเหมาะสมกับระดับชั้น	4	0.00	ดี
7	สื่อ/แหล่งเรียนรู้สอดคล้องกับกิจกรรมและ จุดประสงค์	4.67	0.47	ดีมาก
8	สื่อหลากหลายสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และ ความสามารถผู้เรียน	4.67	0.47	ดีมาก
9	วิธีการวัดผลและเครื่องมือสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และกิจกรรม	4	0.00	ดี
10	เกณฑ์การประเมินผลชัดเจน ครอบคลุมทั้งด้าน ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะของผู้เรียน	4	0.00	ดี
คุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้โดยรวม		4.24	0.43	ดี

จากตารางที่ 9 พบว่า คุณภาพโดยรวมของกลุ่มหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การจักสานไม้ไผ่ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดदानคूरราชวรวิหาร มีคุณภาพอยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 4.24$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า สื่อ/แหล่งเรียนรู้ของแผนการจัดการเรียนรู้ หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก คือ ($\bar{x} = 4.51 - 5.00$) ส่วนในรายการอื่นๆ มีคุณภาพอยู่ในระดับดี คือ ($\bar{x} = 4.00 - 4.50$)

สำหรับผลการประเมินความสอดคล้องของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบวัดทักษะการปฏิบัติงาน และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน (รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก จ)

ตอนที่ 2 ผลการทดลองใช้หลักสูตร

ประกอบด้วย 3 ประเด็น คือ 1. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2. ทักษะการปฏิบัติงานจักสานไม้ไผ่ 3. ความพึงพอใจของนักเรียน รายละเอียดเป็นลำดับ ดังนี้

2.1 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การจักสานไม้ไผ่ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดदानุราษฎร์อุทิศกับเกณฑ์ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม แสดงผลในตาราง 10

ตาราง 10 ผลค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบที และระดับนัยสำคัญทางสถิติของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเทียบเกณฑ์ร้อยละ 75 กับคะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียน

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	Mean	S.D.	% of Mean	t	P
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	12	40	34.67	2.61	86.67	6.20 *	0.0000

* $P < .05$

จากตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบที และระดับนัยสำคัญทางสถิติของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเทียบเกณฑ์ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 34.67 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 86.67 และเมื่อเทียบระหว่างเกณฑ์กับคะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 การศึกษาทักษะการปฏิบัติงานจักสานไม้ไผ่

ผลการศึกษาทักษะการปฏิบัติงานจักสานไม้ไผ่ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กับเกณฑ์ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม แสดงผลในตาราง 11

ตาราง 11 ผลค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบที และระดับนัยสำคัญทางสถิติ ของทักษะการปฏิบัติงานเปรียบเทียบเกณฑ์ร้อยละ 75 กับคะแนนหลังเรียนของนักเรียน

การทดสอบ	n	คะแนน เต็ม	Mean	S.D.	% of Mean	t	P
ทักษะการปฏิบัติงาน	12	30	24.25	0.87	80.83	7.00 *	0.0000

* $P < .05$

จากตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบที และระดับนัยสำคัญทางสถิติของทักษะการปฏิบัติงานเทียบเกณฑ์ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม พบว่าทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 24.25 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 80.83 และเมื่อเทียบเกณฑ์ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม พบว่า ทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน

ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอนหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การจักสานไม้ไผ่ แสดงผลในตาราง 12

ตาราง 12 แสดงผลความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอน

ข้อ ที่	รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ พึงพอใจ
ด้านเนื้อหาสาระ				
1	วิชาจักสานไม้ไผ่มีความน่าสนใจเพียงใดสำหรับนักเรียน	3	0.00	มาก
2	นักเรียนสนใจต้องการจะเรียนวิชาจักสานไม้ไผ่มากเพียงใด	2.67	0.47	มาก
3	วิชาจักสานไม้ไผ่เรียนง่ายและเข้าใจง่ายเพียงใด	2.58	0.49	มาก
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน				
4	นักเรียนชอบหรือสนุกกับการดูวีทัศน์การจักสานไม้ไผ่มากเพียงใด	2.83	0.37	มาก
5	นักเรียนชอบเรียนขั้นตอนวิธีการคัดเลือกไม้ไผ่เพียงใด	2.58	0.64	มาก
6	นักเรียนชอบเรียนขั้นตอนการจักตอกเพียงใด	2.75	0.43	มาก
7	นักเรียนสนุกกับขั้นตอนการสานชะลอมเพียงใด	2.58	0.64	มาก
8	นักเรียนสนุกกับขั้นตอนการสานตะแกรงเพียงใด	2.75	0.43	มาก
9	นักเรียนสนุก/ชอบการจัดแสดงผลงานเพียงใด	2.67	0.47	มาก

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อ ที่	รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ พึงพอใจ
ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้				
10	นักเรียนรู้สึกชอบ/ตื่นเต้น/สนุกสนานเพียงใดที่ได้เรียนรู้กับวิทย	2.75	0.43	มาก
11	นักเรียนรู้สึกสนุกสนานเพียงใดที่ได้เรียนรู้จากวัสดุอุปกรณ์ของ	2.75	0.43	มาก
ด้านการวัดผลและประเมินผล				
12	นักเรียนรู้สึกว่าวิธีการวัดผลและประเมินผลของครูเหมาะสมอยู่	2.83	0.37	มาก
13	นักเรียนรู้สึกพอใจกับผลของการประเมินเพียงใด	2.92	0.28	มาก
ด้านบรรยากาศการเรียนรู้				
14	วิชาจักสานไม้ไผ่ทำให้นักเรียนรู้สึกชอบ/สนุกสนาน/ไม่น่าเบื่อ	2.92	0.28	มาก
15	นักเรียนรู้สึกตื่นเต้นและประทับใจการสอนของครูและของวิทยา	2.75	๐.๔๓	มาก
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ				
16	หลังเรียนการจักสานไม้ไผ่ตำบลไผ่ขวางทำให้นักเรียนรู้สึกรัก และประทับใจการจักสานไม้ไผ่มากขึ้น	2.92	0.28	มาก
17	นักเรียนเข้าใจและรู้ขั้นตอนการทำจักสานไม้ไผ่มากขึ้น	2.58	0.49	มาก
18	นักเรียนรู้สึกที่อยากจะทำเครื่องใช้จักสานไม้ไผ่ให้ดีกว่านี้	2.83	0.37	มาก
19	วิชาการจักสานไม้ไผ่ทำให้นักเรียนรู้สึกภูมิใจกับชุมชนตนเอง	2.83	0.37	มาก
20	นักเรียนรู้สึกอยากให้มีการทำอาชีพจักสานไม้ไผ่ในชุมชนต่อไป	2.83	0.37	มาก
	รวม	2.80	0.42	มาก

จากตาราง 12 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.80$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า อยู่ในระดับมาก คือ ($\bar{x} = 2.51 - 3.00$) ทุกรายการ